

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Anatolie Țurcan, Elena Cobzac, Nadejda Toma, Victor Boico

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către inculpatul Gorgan Vasile, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău sediul central din 03 august 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

*Gorgan Vasile XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în s.
XXXXX, r-nul XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.08.2017– 03.08.2018;

Instanța de apel: 06.09.2018–15.10.2018;

Instanța de recurs: 14.12.2018– 23.04.2019;

Asupra admisibilității recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul central din 03 august 2018, Gorgan Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(2) lit. b),c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de gestionarea bunurilor pe un termen de 2 ani.

S-a dispus încasarea de la Gorgan Vasile în beneficiul lui Bulaev Taisia suma de 1401,33 lei, care reprezintă o treime din cuantumul prejudiciului cauzat.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că Gorgan Vasile la 23 septembrie 2016, orele 10⁰⁰–11⁰⁰, acționând de comun acord cu alte persoane în privința cărora urmărirea penală a fost disjunsă într-o procedură separată, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, sub pretextul procurării materialelor pentru efectuarea unor lucrări de termoizolare a apartamentului 18, amplasat pe adresa mun. XXXXX, str. XXXXX, nr. XX, au însușit de la cet. Bulaev Taisia, mijloace bănești în sumă de 4204 lei, ulterior neonorându-și obligațiile și cauzând astfel victimei o daună materială considerabilă în valoare totală de 4204 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către avocatul I. Modval în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare pe motiv că fapta nu a fost comisă de V. Gorgan.

În argumentarea soluției solicitate s-au invocat următoarele:

- probele puse la baza sentinței de condamnare nu confirmă comiterea de către V.Gorgan a infracțiunii incriminate, acesta fiind inclus ca participant în comiterea infracțiunii doar pentru faptul că s-ar cunoaște cu ceilalți inculpați pe cazul dat și anume cu M.Vîlcu, V.Chervarova și S.Chervarova;

- declarațiile părții vătămate date în cadrul cercetării judecătorești urmau a fi apreciate critic, deoarece acestea contravin cu depozițiile acestora de la urmărirea penală și cu declarațiile făcute de ea în timpul confruntării cu M. Vîlcu;

- faptul că partea vătămată s-a înțeles în privința efectuării lucrărilor de termoizolare a apartamentului cu M.Vîlcu și V.Chervarova a fost confirmat și prin declarațiile inculpatului M.Vîlcu date la faza de urmărire penală (f/d-83) din care rezultă că despre executarea lucrărilor cu beneficiarii se înțelegea V.Chervarova și tot el lua banii. Astfel, din motivele expuse, rezultă că partea vătămată îl confundă pe V.Gorgan cu V.Chervarova, căruia aceasta i-a transmis banii și s-au înțeles în privința efectuării lucrărilor.

- nu pot fi reținute ca probă declarațiile martorului N.Pustovit, care a declarat că banii pentru efectuarea lucrărilor i-au fost transmiși persoanei pe nume „Vasile”, or aceasta nu indică că persoana pe nume „Vasile” ar fi anume Gorgan Vasile și nu Chervarova Vasile;

- din procesul-verbal de confruntare din 16.03.2017 efectuat între partea vătămată și M.Vîlcu (f.d.86) rezultă că V.Gorgan nu ar avea vre-o tangență la săvârșirea infracțiunii date, iar partea vătămată la întrebarea acordată, indica expres că banii în sumă de 100 euro și 100 dolari SUA ia dat lui V. Chervarova care era împreună cu M.Vîlcu și nu lui V. Gorgan așa cum a menționat în instanța de judecată;

- din declarațiile inculpatului V.Gorgan rezultă că acesta în ziua de 23.09.2016, începând cu ora 14:00 pînă seara a fost la Judecătoria Criuleni pe o altă cauză penală și nu are nici o tangență cu prezenta infracțiune. Ulterior, după parvenirea informației eliberate de Judecătoria Criuleni care a confirmat că V. Gorgan începând cu ora 14:08 al zilei de 23.09.2016 s-a aflat în incinta judecătoriei Criuleni, acuzatorul de stat a înaintat o ordonanță „de modificare a acuzației în sensul agravării” prin care a concretizat ca pretinsa infracțiune a fost comisă între orele 10:00-11:00. În acest context s-a remarcat că nici în ordonanțele de punere sub bănuire/învinuire, nici în rechizitoriu, acuzatorul de stat nu indică ora săvârșirii pretinsei infracțiuni. Mai mult nici partea vătămată atât în plângerea depusă, cât și în cursul audierii ei în cadrul urmăririi penale cât și în instanța de judecată nu a indicat că săvârșirea infracțiunii a fost comisă între orele 10:00-11:00; Astfel, actul de învinuire este incomplet, iar instanța de judecată în pofida acestui fapt a acordat prioritate acuzatorului, indicând în sentință că pretinsa infracțiune s-a comis între orele 10:00-11:00 și că Gorgan Vasile a avut posibilitatea după comiterea infracțiunii să ajungă și la Judecătoria Criuleni;

- concluzia instanței privind încasarea din contul lui V. Gorgan în beneficiul lui T. Bulaev a sumei de 1401,33 lei drept suma ce reprezintă 1/3 din cuantumul prejudiciului cauzat, este neîntemeiată odată ce infracțiunea a fost comisă de V.Gorgan împreună cu alte două persoane, în privința cărora cauza a fost disjunsă separat într-o altă procedură, or în actul de învinuire se indică că infracțiunea a fost săvârșită de V.Gorgan împreună cu M.Vîlcu, V.Chervarova și S.Chervarova. În condițiile date, instanța considerându-l culpabil de comiterea infracțiunii incriminate urma să încaseze din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate suma de 1051 lei ceia ce constituie 1/4 din suma prejudiciului de 4204 lei;

- raportând circumstanțele de fapt constatate în ședința de judecată la materialele cauzei penale și învinuirea adusă lui V. Gorgan se constată că vinovăția acestuia nu a fost dovedită, partea acuzării nu a prezentat instanței de judecată probe pertinente și concludente în vederea confirmării învinuirii înaintate.

3.1. Nefiind de acord cu sentința a declarat apel inculpatul care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare invocând că nu a comis fapta incriminată. Urmărirea penală a fost efectuată incomplet, superficial și defectuos, dânsul nu a avut posibilitatea de a încheia contract cu un avocat, deoarece are un copil minor cu vârsta de șase luni la întreținere, iar soția sa nu este încadrată în câmpul muncii și nu are loc permanent de trai, circumstanțe ce nu au fost luate în considerare de către instanța de fond la emiterea sentinței. Totodată, a înaintat o cerere prin care a solicitat aplicarea prevederilor art.85, 70 și 385 alin.(5) Cod penal.

3.2. Apel împotriva sentinței a declarat și D.Olari, soția inculpatului, care a solicitat, casarea parțială a sentinței cu adoptarea unei noi hotărâri cu stabilirea unei pedepse mai blânde deoarece inculpatul are la întreținere un copil minor de șapte luni și nu are careva surse de venit, unicul întreținător al familiei fiind soțul său V.Gorgan.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 15 octombrie 2018 apelul declarat de D. Olari a fost respins ca inadmisibil.

Apelurile declarate de inculpatul V. Gorgan și avocatul acestuia I. Modval au fost admise, casată parțial sentința în latura penală și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care V.Gorgan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 2 ani 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de gestionarea bunurilor pe un termen de 2 ani.

În rest sentința a fost menținută.

5. Referitor la apelul declarat de D. Olari, care este soția inculpatului Colegiul a reținut că acesta este inadmisibil, dat fiind faptul că persoana respectivă nu este titulară a dreptului de apel și nu cade sub incidența prevederilor art.401 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În continuare vis-a-vis de argumentele inculpatului și apărătorului acestuia privind nevinovăția lui V. Gorgan în săvârșirea infracțiunii incriminate instanța de apel a reținut că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a adoptat o sentință de condamnare în privința lui V. Gorgan în baza art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal „escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.” Instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor. Totodată, Colegiul a menționat, că prin Legea nr.179 din 26.07.2018, calificativul de la lit. c) al art.190 Cod penal „*cu cauzarea de daune în proporții considerabile*” a fost abrogat, și ținând cont de prevederile.10 alin.(1) Cod penal a dispus excluderea acestuia din învinuirea imputată lui V. Gorgan. La fel instanța de apel a specificat, că prin Legea nr.179 din 26.07.2018, a fost modificată dispoziția art.190 Cod penal și anume în dispoziția alineatului (1), textul “înșelăciune sau abuz de încredere” s-a substituit cu textul “inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea

acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”. Astfel Colegiul a relevat că modificările operate sunt aplicabile speței.

În consecință instanța de apel a constatat, că V.Gorgan, la data de 23.09.2016, în intervalul de timp între orele 10:00-11:00, acționând de comun acord cu persoane în privința cărora urmărirea penală a fost disjunsă într-o procedură separată, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, sub pretextul procurării materialelor pentru efectuarea unor lucrări de termoizolare a apartamentului nr. 18, amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Independenței, nr. 30, au însușit de la cet. T.Bulaev, mijloace bănești în sumă de 4204 lei, ulterior neonorându-și obligațiile și cauzând astfel victimei o daună materială considerabilă în valoare totală de 4204 lei.

La fel instanța de apel a menționat că în speță nu s-a constatat că la urmărirea penală ar fi fost încălcate drepturile inculpatului, iar argumentele apărării precum că derularea urmăririi penale în adresa lui V. Gorgan a fost una defectuoasă a fost respins.

Astfel Colegiul verificând ansamblul de probe ce au fost administrate în conformitate cu prevederile de procedură penală, nu a depistat careva încălcări de procedură la acumularea probelor, sau încălcări a drepturilor și intereselor inculpatului, circumstanțe ce au dus la respingerea argumentelor invocate în acest sens. Astfel, nerecunoașterea vinei de către inculpat, se apreciază de instanță ca fiind o metodă de apărare, ca încercare de a se eschiva de la răspunderea penală, folosindu-se de dreptul lui procesual de a nu recunoaște vina. Instanța de apel a mai remarcat că, nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia de vreme ce există probe pertinente și concludente care în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor dovedesc vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Colegiul a respins ca neîntemeiate argumentele apărării referitor la faptul că învinuirea adusă inculpatului, Gorgan Vasile nu este clară și întemeiată, or atît, ordonanța de învinuire cît și rechizitoriul corespund rigorilor prevederilor art.281, 296 Cod de procedură penală și art. 6 din CEDO, care prevede că orice persoană acuzată de o infracțiune are ca minimum dreptul să fie informată în cel mai scurt timp, într-o limbă pe care o înțelege și de o manieră detaliată asupra naturii și cauzei acuzării împotriva sa. În acest context, s-a menționat că actul de învinuire cît și de sesizare a instanței corespund rigurozității dispozițiilor legale ce impun ca învinuirea să fie clară, concretă și previzibilă. De asemenea, argumentul apărării cu privire la achitarea inculpatului pe motivul că fapta nu a fost comisă de inculpat, a fost respins ca nefondat, or pentru a concluziona despre existența faptei incriminate inculpatului și comiterea infracțiunii de către acesta, instanța de fond a respectat prevederile art.325 Cod de procedură penală, care stipulează că judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, care corespunde cerințelor art.281 Cod de procedură penală.

Soluționând chestiunea referitoare la categoria și termenul de pedeapsă Colegiul penal a reținut prevederile art.7,61,70 alin. (3¹), 75 alin. (1), (2) Cod penal și ținând cont de gravitatea infracțiunii și persoana inculpatului a conchis că scopul pedepsei penale în speță poate fi atins prin stabilirea pedepsei privative de libertate cu executarea reală a acesteia.

Alegațiile apelantului cu referire la acțiunea civilă înaintată, au fost respinse Colegiul menționând că concluzia instanței de fond la acest capitol este justă și instanța întemeiată a

dispus încasarea de la V. Gorgan în beneficiul lui T.Bulaev a sumei de 1401,33 lei, sumă care reprezintă o treime din cuantumul prejudiciului cauzat, odată ce infracțiunea a fost săvârșită de inculpatul V. Gorgan împreună cu alte două persoane, în privința cărora cauza a fost disjunsă într-o procedură separată și care poartă răspundere solidară pentru paguba materială cauzată prin infracțiune.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar inculpatul V. Gorgan, care solicită, casarea acestora.

În argumentarea recursului a indicat că nu a comis fapta incriminată iar hotărârile pronunțate în privința sa conțin concluzii eronate.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Art. 430 Cod de procedură penală, stipulează cerințele, cărora trebuie să corespundă cererea de recurs, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art.427 alin. (1) Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicând care este eroarea comisă de instanță. S

Suplimentar instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Cerințele nominalizate, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate de către recurent. Colegiul penal, verificând motivele recursului declarat, constată că inculpatul, în recursul declarat critică ilegalitatea hotărârilor pronunțate de instanțele de fond nefiind de acord cu condamnarea sa în baza art.190 alin. (2) lit. b) Cod penal. Astfel, acesta nu critică soluția Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2018, sub aspectul temeiurilor de drept prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală și în ce constă esența erorilor comise. Prin urmare, în cazul în care autorul nu invocă concret în recurs temeiul pe care se bazează, din cele reglementate de norma procesuală penală, un asemenea recurs se consideră ca fiind necorespunzător după conținut, deoarece nu îndeplinește exigențele prevăzute de pct. 5) art.430 Cod de procedură penală și urmează a fi respins ca inadmisibil.

Or, Colegiul penal constată că recursul inculpatului nu întrunește condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze recursul declarat cu circumstanțe de drept, care l-ar justifica sub acest aspect, întrucât potrivit art.24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Astfel, statuând asupra faptului că autorul recursului a invocat cu totul alte argumente care nu-și găsesc reflectare în temeiurile prevăzute în art.427 alin. (1) Cod de procedură penală și anume că, instanța de apel a pronunțat o hotărâre ilegală, Colegiul conchide că acestea nu sunt erori de drept, care ar putea duce la casarea unei hotărâri judecătorești.

Generalizând cele menționate, Colegiul penal lărgit ține să menționeze faptul că, deoarece temeiurile pentru recurs ordinar sunt expres și limitativ stipulate în lege, rezultă că motivarea recursului trebuie să se refere numai la acestea, cu indicarea expresă a temeiurilor pe care se întemeiază, astfel recurentul nu a respectat aceste cerințe obligatorii.

În speță, inculpatul la întocmirea recursului nu a îndeplinit toate dispozițiile prevăzute la art. 430 Cod de procedură penală și în situația dată se impune, inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, pe motiv, că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut

8. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către inculpatul Gorgan Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 15 octombrie 2018 în cauza penală în privința lui *Gorgan Vasile*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 06 iunie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

Nadejda Toma

Victor Boico

OPINIE SEPARATĂ

a judecătorului Anatolie Țurcan

(expusă în temeiul art.340 alin.(3) Cod de procedură penală)

23 aprilie 2019

mun. Chișinău

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 23 aprilie 2019, a fost respins, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpatul Gorgan Vasile, împotriva sentinței Judecătorei Chișinău, sediul central din 03 august 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui **Gorgan Vasile**, cu menținerea hotărârilor contestate.

Pledez pentru o altă soluție decât cea adoptată cu majoritatea de voturi, din următoarele considerente.

Consider că, instanța de apel insuficient a argumentat soluția prin care a dispus menținerea sentinței și contrar prevederilor art.art.101, 414 Cod de procedură penală, nu a dat apreciere fiecărei probe administrate, precum și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat în numele inculpatului V. Gorgan.

Sub acest aspect țin să menționez că, deși instanța de apel la pct.3.4 din decizie face referire la argumentele din apelul apărării despre declarațiile lui M.Vîlcu date în cadrul efectuării confruntării cu partea vătămată (f.d.83-86, vol. II), însă nu s-a pronunțat asupra acestui argument, iar procesul verbal de confruntare menționat a rămas fără nici o apreciere.

La fel, instanța de apel, contrar prevederilor art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, nu a dat nici o apreciere argumentelor părții apărării referitor la faptul că acuzarea este bazată pe presupuneri și că, banii de la partea vătămată pentru lucrările de reparație a apartamentului de fapt i-a primit Vasile Cherdivară, dar nu inculpatul Vasile Gorgan, or decizia contestată nu conține nici o argumentare care să combată această versiune

Potrivit art.409 și 424 Cod de procedură penală, instanțele ierarhic superioare examinează cauzele penale inclusiv în afara motivelor invocate în apel sau recurs.

Prin urmare, instanța de apel nu doar că a înfăptuit superficial și incomplet actul de justiție, dar și a admis ca persoana inculpată să fie lipsită de posibilitatea de a-și apăra efectiv interesele, astfel, creând premisele unui viciu fundamental, care afectează soluția adoptată, or nepronunțarea sau pronunțarea incompletă asupra argumentelor justițiabililor echivalează cu lezarea dreptului de acces la justiție.

Pentru aceste motive am considerat că, în speță, ar fi corectă doar soluția de admitere a recursului ordinar, cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2018 și **remiterea cauzei la rejudecare** în aceiași

instanță de apel, în alt complet de judecată pentru a respecta dreptul persoanei învinuite de a fi auzit, or instanța de apel în decizia sa doar a reflectat conținutul argumentelor din apel, însă absolut nu s-a pronunțat asupra acestora.

În temeiul art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, expun și semnez prezenta opinie separată, care se anexează la dosar.

Judecătorul Colegiului penal

Anatolie Țurcan